

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽMOGAUS MIRTIES NUSTATYMO IR KRITINIŲ BŪKLIŲ
ĮSTATYMO NR. VIII-157 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Vadovaujantis Žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo 4 straipsnį teisę nustatyti asmens mirties faktą turi asmens sveikatos priežiūros specialybių gydytojai, gydytojas patologas, gydytojas teismo medicinos ekspertas, gydytojų konsiliumas, skubios nestacionarinės medicinos pagalbos įstaigų slaugos specialistai, slaugos specialistas, tiesiogiai atlikęs mirusio asmens sveikatos priežiūrą nesant gydytojo.

Lietuvos profesinėse mokyklose nuo 2005 m. pradėti rengti paramedikai, o nuo 2019 m. kolegijose - skubios pagalbos paramedikai. Šiuo metu minėti specialistai daugiausiai dirba greitosios medicinos pagalbos įstaigose.

Greitosios medicinos pagalbos (toliau – GMP) paslaugų teikimo reikalavimų aprašo (toliau – Aprašas), patvirtinto 2007 m. lapkričio 6 d Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-895, 6.2. punkte nurodoma, kad GMP įstaigos paslaugas teikia šiais atvejais: nustato gimimo ir mirties faktą. Aprašo 16 punkte nurodyta, kad GMP įstaigos vadovas gali sudaryti 2 tipų GMP brigadas: pradinio gyvybės palaikymo ir pažangaus gyvybės palaikymo. Abiejų tipų GMP brigadų sudėtyje gali būti tiek skubios pagalbos paramedikas, tiek paramedikas. Šie specialistai taip pat gali būti ir GMP brigados vadovais – skubios pagalbos paramedikas gali būti ir pažangaus, ir pradinio gyvybės palaikymo GMP brigados vadovas, o paramedikas – pradinio gyvybės palaikymo GMP brigados vadovas.

Tačiau, kadangi nei paramedikas, nei skubios pagalbos paramedikas nėra slaugos specialistai, jiems nesuteikta teisė nustatyti mirties fakto, nes Lietuvos Respublikos Žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo, patvirtinto 1997 m. kovo 25 d. Nr. VIII-157, 4 straipsnio 5 punkte nurodyta, kad teisę nustatyti mirties faktą turi skubios nestacionarinės medicinos pagalbos įstaigų slaugos specialistai. Dėl šios priežasties yra sudėtingiau teikti Aprašo 6.2. punkte nurodytą GMP paslaugą, nes net ir atpažinus neabejotiniems mirties požymiams, kuriems esant Įstatymo 10 straipsnio 1 punktą leidžia nepradėti gaivinimo, mirties fakto nustatymui į įvykio vietą privaloma siųsti kita GMP brigada, kurios brigados vadovas turi būti skubiosios pagalbos slaugos specialistą ir/ar gydytoją.

Projekto tikslas – nustatyti, kad teisę nustatyti asmens mirties faktą turi paramedikai ir skubiosios medicinos pagalbos paramedikai.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Seimo narys ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai.

Šiuo metu teisiniai santykiai reglamentuoti Lietuvos Respublikos žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo 4 straipsnyje nustatyta, kad teisę nustatyti asmens mirties faktą turi asmens sveikatos priežiūros specialybių gydytojai, gydytojas patologas, gydytojas teismo medicinos ekspertas, gydytojų konsiliumas, skubios nestacionarinės medicinos pagalbos įstaigų slaugos specialistai, slaugos specialistas, tiesiogiai atlikęs mirusio asmens sveikatos priežiūrą nesant gydytojo. Tai reiškia, kad GMP brigada, kurios vadovas yra paramedikas ar skubiosios pagalbos paramedikas, negali nustatyti asmens mirties fakto ir turi kviesti kitą GMP brigadą, kurios vadovas yra skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialistas.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Projektu nustatoma, kad teisę nustatyti asmens mirties faktą turi paramedikai ir skubiosios medicinos pagalbos paramedikai.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Priėmus įstatymo Projektą – bus nustatyta, kad teisę nustatyti asmens mirties faktą, be kitų specialistų, turi paramedikai ir skubiosios medicinos pagalbos paramedikai.

Didesnis asmenų skaičius turinčių teisę nustatyti asmens mirties faktą.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Projektai neturės įtakos kriminogeninei situacijai, korupcijai.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Projektas verslo sąlygoms ir jo plėtrai esminės įtakos neturės.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. lapkričio 25 d. įsakymą Nr. V-915 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 135:2019 „Paramedikas“ patvirtinimo“.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos, Įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Projekto nuostatos neprieštarauja konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos teisei.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti.

Nereikės

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetinais metais).

Papildomo lėšų poreikio nereikės.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

-

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia įtraukiant Projektą į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną Eurovoc, yra: „žmogaus mirtis“, „paramedikas“, „skubiosios medicinos pagalbos paramedikas“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Teikia:
Seimo nariai